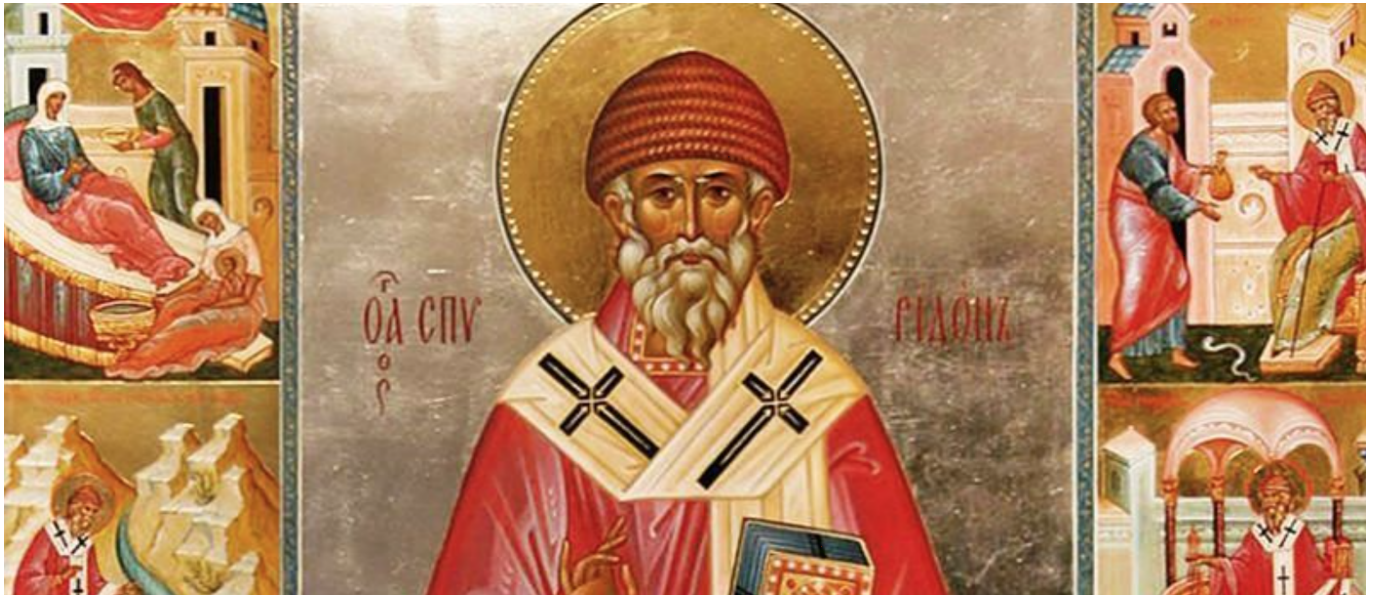

Свети Спиридон в празничния календар на българите

Паметта и делата на Свети Спиридон, един от великите чудотворци на IV век, Православната църква чества на 12 декември. Роден е на остров Кипър в бедно семейство, става овчар в ранна възраст. Според житието му бил прост по нрав, смирен по сърце и благ по живот. Както бил обичаят, достигайки подходяща възраст, той се оженил, но скоро жена му починала. Тогава се отдал изцяло в служба на бедни и страдащи. Имал дар да лекува различни болести и при него идвали хора от всички краища, до които достигала славата му. Запазил своята пословична скромност и след като бил назначен за епископ на град Тримитунт на остров Кипър. Продължавал да помага на хората, дори работел на полето, заедно със земеделците. И все така носел овчарската си гега и шапка, изплетена от върбови клони, както е изобразен и на иконите.

В нашата традиционна култура Св. Спиридон се приема като покровител на занаятчиите – обуцари, абаджии, а също на керемидчи, грънчари, тухлари и др. Като епископ Свети Спиридон участвал в Първия Вселенски събор. Известно е, че тогава са се водили ожесточени спорове с Арий и неговите привърженици, които не признавали триединството на Бог, Син и Светия дух. Спиридон не влязъл в спор, но извършил чудо, с което доказал триединството – взел една керемидка, стиснал я и от нея потекла вода, към небето се издигнал огън, а в шепата му останала пръстта. Вероятно тази

легенда, споменавана и в църковните текстове е причината Св. Спиридон да се тачи като закрилник на хората, които изработват предмети с помощта на огън и пръст.

Вярва се, че Св. Спиридон пръв открил как да се направи здрав съд от глина. В началото опитвал само с глина, но все не успявал. Огорчен от неуспеха, той се разплакал, сълзите му закапали върху колелото и глината станала податлива. Направил съда, опекар го и така дал този занаят на хората.

Св. Спиридон е покровител и на бакърджиите, защото пръв разкрил тайната, че калаят покрива по-трайно вътрешната страна на съдовете, ако се смеси с нишадър.

В България много разпространено е и вярването, че Св. Спиридон предпазва от обриви, „струпки“ и рани. В Родопската област жените раздавали помежду си питки за здраве. В Пловдивско на този ден било забранено да се варят боб, царевица, леща и пр., за да не излизат обриви по тялото. В Пиринския край пък го почитат като покровител на конете и едрия домашен добитък. Още в ранно утро жените излизали и раздавали обреден хляб, за да са здрави животните. В селищата около Троянския Балкан съществува и поверие, че на 12 декември слънцето спира да се движи и поема обратния път към лятото.